

ဝေါဟာရ ‘နိ’ ဝှံ နှိပိုဒ်ကြိယာမွဲရ။ ပွဲအဘိဓာန်အာဟာလီဒေဂ် ဝေါဟာရဏအ်ဂ် ထွေးလဝ်ဟံမွဲရ။ ပွဲအဘိဓာန်မန်ဗျာအာထောန်သိင်ဂ် ဝေါဟာရ ‘နိလုပ်’ ဂ် ညးကော်လဝ်အဓိပ္ပါယ် ‘အတင်းဝင်လာသည်’ ရ။ ဝေါဟာရ ‘နိ’ ဝှံ ဒးကော်အဓိပ္ပါယ်ဗတ်အေဂ်လိက်မွဲး to rush, to go or come with violence or speed မဒ်ရ။ ဒးကော်အဓိပ္ပါယ်ဗတ်ဗျာမွဲး ‘အတင်းဝင်လာသည်’/ ‘အလျင်စလိုသွား—လာသည်’ မဒ်ရ။ ဒးကော်အဓိပ္ပါယ်ဗတ်မန်မွဲး ‘ဂရေက်အာ—ကျင်—လုပ်’, ‘ဗွဲမပြတ်အာ—ကျင်—လုပ်’ မဒ်ရ။ ဝေါဟာရ ‘နိ’ ဝှံ ညေမွဲမခေ ဗွဲတွဟ်ခြာမစကာတ်ဂ် အဲဟံဂွံညာတ်လဝ်ဏီရ။ ဖက်ဗွဲကော်ကြိယာသ္မာင် မမိက်ကုမဲ့မဲ့တဲ မစကာတ်ရ။ ဥပမာ) ‘နိအာ’, ‘နိကျင်’, ‘နိလုပ်’, ‘နိတိုန်’ မပ္ပံသာဝှံ မစကာတ်ရ။ ဝါကျပယိုဂ်ဂမ္တိုင်ဗွဲသုဝှံ လူတ်စီစတ်ရင်ညိအ်။

- “ယံသုတ်၊ အိတ်သတ္တိပုလိက်ဝှံဂ် နဒေတ်စိတ်မသကာတ်ဒဇန်သဟာသီ ပုမဟီုတွေဟ်လက် ညး ပုမတက်စင်ညးဂ် နဂလာန်သကာတ်မြဟ်ဂ် ကိုမိကိုမကို ကောဒေတိုဝါရ ကောန်သမ္ဘာ ကို ညးချင်ကွာန်ကို သဘညးသျှိုက်ဇကုဂ် ဟံမွဲရ။ ညင်ဖြံဇာတ်မနိဇ်ကျဇ်ကိတ်ညးဂ်ရ ညး သျှိုက်ဖြံဇာတ်ဂ် ဟံမွဲရ။ ညင်ကမ္ဘတ်ဒမ္မ မဒ်ဗဟ်ဂြိုဟ်ဂ်ကိုရ ညးသျှိုက်ညေ ဟံမွဲရ။ ညင် ကွဒမြိုဟ်နိကျဇ်ရပ်စညးဂ်ရ ညးသျှိုက်ကွဂ် ဟံမွဲရ။ ---” (၅၅၀။ ၉-၁၄၉။ ပ-၄၁၆။ အစွဲဝှံ။) ပွဲမူအေဂ်လိက်/ The fierce is one who is harsh and unkind alike to the mother that bore him, to his father and child, to his brothers and sisters, and to his wife, friends and kindred; inspiring terror like a viper **darting forward** to bite, like a robber springing on his victim in the forest, like an ogre **advancing** to devour, ----- (The Jataka: Vol. I & II: Book I: p-316)
- ပွဲကာလဂ် မင်ဗွဲမွဲဂ် လုလောန်ဂ်ဒ်တဲ ဝှံအမြဲပုင်မပူးတမ္ပာဒ်ဒ်ဂ်ဒ်တဲ တဟင်ရာန်သကိုတ် တဲ မြိုဟ်မရပ်သွာ်တုညးဂ် စဇိုန်ဗျာဒ်သွာ်ဂ် စိုန်ညာတ်တကိုရ တဟင်ညေဂ်သ္မာတ်လောန် အေင်ဒုင်ဟံမာန်တဲ “သိက်ပညးသွော်ပံက်တရင်ညိရော” ချပ်တဲ “နဥပါယ်မွဲ သုရ” ချပ် တဲ နရီုအ်ဟီုကိုညးရ။ “ယံမွဲးတအ်၊ အဲဒ်ကလုတ် မကျင်နုမုဟ်ရးတေရောင်၊ ပံက်ကိုတရင် ညိ” ဂးတဲ ကာလဂ် ညေပံက်တရင်တဲ ညေခိဇ်လုပိအာတဲ ပုင်မွဲလွံက် ညေခိတ်ကေတ် ပွဲ ထးထဝ်သျှိုက်တဲ ညေချအ်ပွေပ်ဏာပါင်ညေရ။ ပွဲကာလဂ် သွာရပ်သွာ်သျှိုက် ပင်သွာ်တတ် ကွဲကျိပ်ညေရ။ သျှိုက်ဟံပ သျှိုက်ဆေဝ်တာကွဲသွာ်သွာ်ရ။ (၅၅၀။ ၉-၂၆၀။ ပ-၅၅၃။ အစွဲဝှံ။) ပွဲမူဗျာ/ ထိုအခါ တယောက်သော လော်လည်သောယောက်ျားသည် ထိုမင်း၏စားသော အစီအရင်ကိုကြည့်၍ ထိုဘောဇဉ်ကို စားလိုသည်ဖြစ်၏။ စားချင်ခြင်းကို သည်းခံအံ့သောငှာ မတတ်နိုင်ရကား “တခုသောဥပါယ်သည် ရှိ၏” ဟု မြဲမြံစွာဝတ်၍ လက်တို့ကို

မြောက်၍ “အိုအချင်းတို့၊ ငါတမန်တည်း” ဟု ပြင်းစွာသောအသံကိုပြုလျက် မင်း၏အထံသို့ သွားလေ၏။ --- ထိုယောကျာ်းသည် လျင်မြန်သဖြင့် သွား၍ မင်း၏ခွက်၌ တခုသောထမင်းဆုပ်ကိုယူ၍ ခံတွင်း၌ထည့်၏။ ထိုအခါ သန်လျက်စွဲသည် ထိုယောကျာ်း၏ဦးခေါင်းကို ဖြတ်အံ့ဟု သန်လျက်ကိုကိုင်၏။ မင်းသည် “မဖြတ်လင့်” ဟု တားမြစ်၏။ (၅၅၀။ ၃-၄၂၂။ ညောင်ကန်။) ပဲ့မူအေဂံလိက်/ Now a certain greedy man saw the king’s manner of eating, and desired to have a taste. Unable to master his craving, he girt up his loins tight, and ran up to the king, calling out loudly – “Messenger! Messenger! O king” – with his hands held up. ----- The man **ran up swiftly**, and catching a piece of rice from the king’s dish, he put it in his mouth. The swordsman drew his sword, to cleave to the man’s head. But the king stayed him. (The Jataka: Vol. I & II: Book III: p-221)

- “ဟဲကွ၊ ---၊ ဗေဗွာတုဂ္ဂေဟ်မညွေက်ရောင်။ မူပမဖေက်ကွိက်ဂ်ရော။ ဗေဗွာမ္ပဲဝါရ လုဖေက်။ ---” ဣသိဂး။ ကွမိင်ပါင်ဣသိတု သိုဒေါသ နီအာကုကွိက်တံဂ်ပွန်ရ။ ကွိက်တံဂ်ညာတ်တု “ယွံကောန်တု၊ တေတေ ကွကမ္ပတ်ဒမြိဟ်ဂ် ကလေင်ကွင်ပွန်ရအံ” ကွိက်ဂမ္ပိုင်ဂး။ “မူးတံလွဖေက် မိင်ကိုဗိုန်” ကွိက်တစ္ဆကဂ် ဟိုသွာံဗဇး ဗဂံင်ကိုစိုတ်ကွိက်ဂမ္ပိုင်ရ။ (၅၅၀။ ၆-၄၉၂။ ၇-၃၂၃။ အစောံ။) ပဲ့မူဗွာ/ ထိုကျားသည် ရသေ့စဉ်းလဲဆိုတိုင်း ပြု၏။ ----- ထိုကျားသည်သွား၍ တောင်အပြင်၌ တည်သတတ်။ ဝက်တို့သည် “အရှင်တစ္ဆကဝက်မင်း၊ ကျားသူရိသသည် လာပြန်ပြီ” ဟု တစ္ဆကဝက်အား ကြားကုန်၏။ ထိုတစ္ဆကဝက်မင်းသည် “မကြောက်ကြကုန်လင့်” ဟု ထိုဝက်အပေါင်းတို့ကို နှစ်သိမ့်စေပြီးလျှင် ထ၍ တွင်းနှစ်တွင်းတို့၏အကြား မြေပလ္လင်၌တည်၏။ ကျားသည် အဟုန်ကိုဖြစ်စေ၍ တစ္ဆကဝက်မင်းသို့ရည်လျက် ပြေးလာ၏။ (၅၅၀။ စတု-၃၂၈/၃၂၉။) ပဲ့မူအေဂံလိက်/ The Tiger did so. Well, the Tiger went back and stood there awhile on the hill. The Boars told the Carpenter’s Boar that he (the enemy tiger) was come again. “Fear not,” said he, comforting them, and then took his stand upon the ridge between the two pits. The Tiger **with all speed** sprang towards the Boar, -----. (The Jataka: Vol. III & IV: Book XIV: p-219)
- “ယွံဣသိ၊ ကာလအဲအာဂြိုပ် တွဟ်နအာဂ္ဂဲစ သစ္စုလျဟ်လွတ်ဂ် ကွိမ္ပဲ ခေံမ္ပုရုပ်မဂပ်ဂပ်ဖေက်ဂွံက်ဂ် ခေံနီကွင် ညိုက်ပှောတ်ကွေံအဲတု ခေံကိတ်စကွေံ အဝဲလိင်အင်္ဂဲအဲဂ်တု ခေံအာကွေံရ။ ပဟိုတ်နုဂ်တု အဲဒ်အာသရ ညံင်စော်ဂ်ရောင်” ကောန်ဗြဲသိုင်း။ (၅၅၀။ ၆-၅၂၆။ ၉-၁၀။ အစောံ။) ပဲ့မူဗွာ/ “ရှင်ရသေ့၊ သစ်မြစ်သစ်သီးရှာအံ့သောငှာ တော၌သွားသောငါသည် အလွန်ကြောက်မက်ဖွယ်သော သဘောရှိသောဝံကို ခဲဖြင့်ပစ်လိုက်မိ၏။ ထိုဝံသည် ငါ့ဆီသို့ ပြေးလာတည့်၍ အဆောတလျင်မိုလာ၍ ငါ့ကို ပက်လက်လန်အောင် တွန်းလှဲ၍ ဖြတ်သောအင်္ဂါကို နတ်၍ပြေးလေ၏။” (၅၅၀။ ပဉ္စ-၁၇၂။ ညောင်ကန်။)

- သွိုင်နာလီကေရဂ် ဟိုတ်ခေံမွဲးဂြိုဟ်ကိုဂမိုက်တဲ ခေံစေံဒးနရက်တဲ ကြိုကြိုင်တွာစိင်ဗွဲ ခြေပ် နီကျဉ်တဲ ကြိုတံဂ် ကိတ်သွဲစကြိပ်ကြိပ်တဲ ဂပိုတ်ဂပိုင်တဲ လရီအ်ယံဂတေတ်တရ။ (၅၅၀။ ၆-၅၂၂။ ၈-၃၂၇/၃၂၈။ အစွဲ။)
- (ဗောဓိသတ်သွိုင်စိုပ်ထဝ် ဒးစုတ်ပးလှရ။) လှရပ်လေံတဲ ခေံနီကျဉ် (စိုပ်ထဝ်)သုမုခညာတ် တဲ “တွအဲလှဖေက်ရ။ ယံရခေံစင်တက်ဂ် အဲဒင်သွဲးတွအဲရ။” ရံဝံသွဲးတဲ အာတန်ဒိုင်ဂတ မုက်ဗောဓိသတ်ရ။ (၅၅၀။ ၆-၅၃၃။ ၉-၂၂၁။ အစွဲ။) ပွဲမူဗွာ/ ဤသို့ ဘုရားလောင်း ရွှေဟသံမင်းနှင့် စစ်သူကြီးသုမုခတို့ မှာထားပြောဆိုကြစဉ် ငှက်မုဆိုးသည်မြင်လေ၏။ ရွှေ ဟသံမင်းတို့သည်လည်း ရန်သူဖြစ်သောမုဆိုးကို ကြည့်ကြကုန်၍ ဆိတ်ဆိတ်နေသဖြင့် မ တုန်လှုပ်ကြကုန်။ ငှက်မုဆိုးသည် လျင်မြန်စွာ ဟသံမင်းတို့အထံသို့ လာလာတိသဖြင့် ချဉ်းကပ်၍ ---။ (၅၅၀။ ပဉ္စ-၄၅၈။ ညောင်ကန်။) ပွဲမူအေဂ်လိက်/ The friends in him discerning well the enemy they fear, Long silent sat and motionless, as he to them drew near. Seeing the geese rise here and there and vanish into space, Their foe, where sat these noble birds, **in haste approached** the place. (The Jataka: Vol. V & VI: Book XXI: p-179)
- ဗြဲဒိုက်ဂတ်မွဲဂ် ပတွကောန်ဗြဲဂတ်ခါ နအလိင်ကုဂ် အောဟ်ကို သွေင်ကို အာဂ္ဂဲနင်တဲ မြိ မြန်လင်ကောန်ဂတ်ခါဂ်ရ။ လဗြဲဂ် နီတိုန်နီစိုသွေင် ပွဲလတူဗြဲမွဲဂ်တဲ လောဒတုံစေံပွဲတဲတဲ။ ---။ (၅၅၀။ ၆-၅၂၀။ ၈-၂၆၄။ အစွဲ။) ပွဲမူဗွာ/ ဆင်းရဲစွာသော ထိုမိန်းမအိုသည် အ ရွယ်ရောက်သော သမီးနှစ်ယောက်တို့ကို စောင့်ရှောက်လျက် ထိုသမီးတို့ကို တောသို့မ သွားစေမူ၍ မိမိသည် တောမှ ထင်းတို့ကို၎င်း ဟင်းရွက်တို့ကို၎င်း ဆောင်ယူ၍ သမီးတို့ ကို ကျွေးမွေးသတတ်။ ထိုမိန်းမအိုသည် ထိုနေ့၌ ချုံတခုသို့တက်၍ ဟင်းရွက်ကို ခူးသည် ရှိသော် လိမ့်လျက် မြေ၌ကျလျှင်၊ -----။ (၅၅၀။ ၈တု-၇၆၄။ ညောင်ကန်။) ပွဲမူအေဂ် လိက်/ She was, it is said, a poor woman and had two grown-up daughters under her care, whom she would not allow to enter the forest. But she herself brought fire-wood and leaves of trees and ministered to her daughters. One day she climbed up a bush to gather leaves and falling rolled upon the ground, -----. (The Jataka: Vol. V & VI: Book XVI: p-56) (ရိုတိုန် = အလျင်စလိုတက်သည် = to climb up hastily)

(((((((((((((())))))))))))